

Redactie:

J. W. A. VAN WELSE, Weltevreden.
 D. DE VISSER SMITS, Semarang.
 S. LEEFMANS, Buitenzorg.
 B. STRASTERS, ”

Adres der Redactie,
 Levend en Dood Materiaal:

J. W. A. VAN WELSE, Vios-laan,
 Villa Garoet, Weltevreden.

Vaste Medewerkers:

Dr. J. C. KONINGSBERGER.
 Dr. W. DOCTERS VAN LEEUWEN.
 P. A. OUWENS.
 A. J. KOENS.
 J. SYBRANDI.
 C. A. BACKER.

Prijs per jaar f 6.50 — Leden der N. I. H. V. ontvangen het Tijdschrift gratis.

NOG EENS OECOPHYLLA SMARAGDINA.

„Als ze me weer met die lange verhalen over dat zelfde binatang komen aandragen, zal ik mijn abonnement op *De Tropische Natuur* maar opzeggen”, bromt misschien reeds de een of andere Nurks onder onze lezers, als hij voor de zoveelste maal de welbekende naam leest. We beloven echter beterschap en dit is dan ook onherroepelijk de laatste keer, dat we dit insect voor 't voetlicht brengen.

We hadden eigenlijk ook iets over een rups willen vertellen, maar waar dat diertje in innige vriendschap leeft met de bewuste mier (waarvan we de naam, ter wille van 't abonnement van onze Nurks, nu maar niet meer zullen noemen), ging 't niet aan, haar geheel te negeren.

Maar laten we eerst eens de rups aan onze lezers voorstellen. Het vlindertje, waarin deze ten slotte zal veranderen, behoort tot de *Lycaenidae* of Blauwtjes en is in de wetenschap bekend onder de naam van *Hypolycaena erylus* GODART. *) Het is een van de gewoonste hier voorkomende soorten, met een verspreidingsgebied, dat zich over geheel tropies Brits-Indië, Malakka, onze Indiese Archipel en de Philipijnen uitstrekt.

*) Voor beschrijving en afbeelding ook van rups en pop zie *Tijdschrift voor Entomologie* deel LV, 1912, pag. 10 e. v.

Het wijfje (de dames eerst!) is van boven donker paarsblauw met een zwarte vlek in de voorvleugels en een zwart met grijze band langs de achterrand van het tweede paar vleugels, dat aan de buitenste hoek ook nog een klein oranje vlekje vertoont. Twee kleine sprietvormige staartjes aan elke achtervleugel laten ons, als de vlinder de vleugels heeft dichtgeslagen, op 't eerste gezicht in twijfel aan welke kant we de kop moeten zoeken.

De onderkant van de vleugels is lichtgrijs met kleine oranje dwarsadertjes en een dubbele, zwartachtige streep langs de rand. In de buitenste hoek van de achtervleugel is een duidelijke oranje oogvlek met een zwart punt in 't midden en daarnaast nog een zwart vlekje. De vleugelwijdte bedraagt ongeveer $3\frac{1}{2}$ cM.

Het mannetje, iets kleiner dan zijn wederhelft, is lang niet zo mooi, ofschoon 't mannelik geslacht 't anders toch wel in schoonheid van 't vrouwelike wint; we bedoelen natuurlijk in de dierenwereld. De man mist het fraaie paarsblauwe bovenkleed en vertoont in plaats daarvan een grijsachtig zwart tenue door zwarte vlekjes en dunne witte cirkeltjes afgezet. De onderkant komt bij beide geslachten in hoofdzaak overeen.

Onze lezer zal het vlindertje nu wel dadelik herkennen, vooral het zoveel opvallender wijfje, als het zich in zijn tuin op een algemeen voorkomend, doornig struikje: *Vangueria spinosa* ROXB. neerlaat, om zich van zijn levenstaak te kwijten. Die taak bestaat in het hier en daar op de bladeren deponeren van kleine, krijtwitte eitjes, halfbolvormig van gedaante en met een keurig fijne skulptuur, die er als een netwerk uit ziet. Deze eitjes schenken 't aanzijn aan kleine groene rupsjes, die hun intrede in deze wereld doen, door in het ei een gaatje te knagen. Klein en zwak als ze nog zijn, beginnen ze eerst het bladmoes van de bladeren af te schaven. Het duurt echter niet lang, of ze zijn ontdekt. De alomtegenwoordige mier heeft reeds lang elk blaadje van de *Vangueria*-struik geïnspecteerd of zich daarop nog geen *Hypolycaena*-babies vertoonden. De geboorte van verscheidene dezer wezentjes is dan ook spoedig in het nabijgelegen mierennest bekend. Talrijke mieren komen zich van de heuchelike gebeurtenis overtuigen, door de rupsjes een bezoek te brengen en ze eens liefderijk over de rug te strijken. Het zijn wel vriendelijke beesten, die rode mieren, namelijk als er iets te snoepen valt. De lezer moet dan weten, dat die rupsen, evenals de *Cocciden*, waarover we het vroeger hebben gehad, erg vrijgevig zijn met suikersappen, die ze afscheiden; een diabeteslijder is er niets tegen. Men behoeft zo'n rups maar eens vriendelijk over haar rug te strijken, en dadelik presenteert ze uit twee naast elkaar gelegen poriën boven op 't staarteinde een druppeltje zoetachtig vocht. Daar begint ze al mee kort na haar geboorte; geen wonder dus, dat zulk een gebeurtenis in de mierenkolonie grote belangstelling wekt. De mieren zijn er als de kippen bij, om met de rupsen onverbreekbare vriendschap te sluiten. Als tegendienst zorgen de eerstgenoemden dan met veel ijver voor het toilet van de rupsen, dat in een veelvuldig belikken en schoonborstelen bestaat.

Om de wille van de smeer,
Likt de kat de kandelaer.

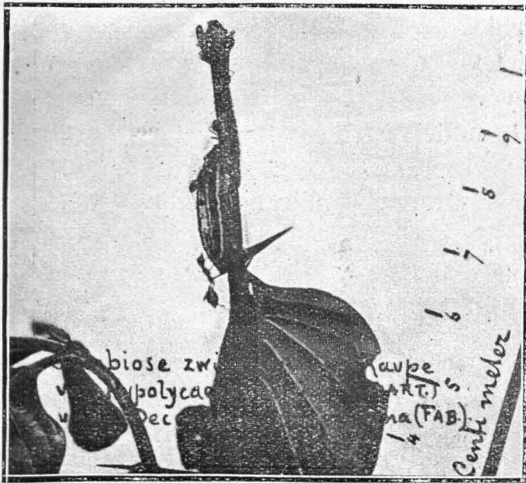
Het rupsje, dat bij zijn geboorte iets meer dan 1 mM. lang is, verwisselt verscheidene malen van huid tot 't volwassen is en een grootte van 23 mM. heeft bereikt. De grondkleur blijft steeds groen; over de rug lopen eerst twee bruinachtige strepen, later komt er nog een bruine middellijn bij. Ten slotte zijn de twee overlangse strepen breder geworden en hebben een onregelmatig blokjespatroon, afwisselend wit en bruin, aangenomen, terwijl de middenlijn een groene kleur heeft gekregen.

Ter bestemder tijd verandert de rups in een pop, die geheel bladgroen er uitziet, soms bezaaid met bruine stipjes, en die met een fijn weefsel aan een tak vastgeplakt zit. Ofschoon de mieren geen direkt voordeel van de poppen trekken, is hun zorg daarvoor er

toch niet minder om. Geregeld ziet men de een of andere mier bezig met de schoonmaak van een pop.

Het schijnt, dat de rupsen en poppen zonder die oppassing door de mieren aan 't kwijnen gaan; dat zouden we ten minste opmaken uit door ons genomen kweekproeven; rupsen en poppen, waartoe de mieren niet toegelaten werden, gingen allen te gronde.

Bijgaande afbeelding, naar een fotografiese opname, doet juist 't moment zien, waarop een mier het druppeltje suikersap oplikt, dat uit de rugporiën van de rups te voorschijn is gekomen. Twee andere mieren zijn met het toilet van hun pleegkind bezig. De algemeenheid van de vlinder in aanmerking nemend, is het waarschijnlijk, dat de rups ook nog op andere planten dan *Vangueria spinosa* leeft. Waarnemingen hieromtrent door onze lezers zullen zeer welkom zijn. EDW. JACOBSON.

Volwassen rups van *Hypolycaena erylus* GOD., die een bezoek ontvangt van *Oecophylla smaragdina* F. Natuurl. grootte.

LEVENDBARENDE PLANTEN.

Menigeen zal bij 't lezen van bovenstaanden titel vreemd opzien. Van levendbarende slangen heeft men waarschijnlijk wel eens gehoord; trouwens het verschijnsel is in 't dierenrijk volstrekt geen zeldzaamheid, maar wat men onder levendbarende planten heeft te verstaan zal voor velen onder de lezers van dit tijdschrift een raadsel zijn. Laten we dus beginnen met den titel wat nader te verklaren.

Levendbarend (*Vivipaar*) noemt men de planten, welke zonder uitwendige *beschadiging* levende kleine plantjes voortbrengen.

De jonge plantjes, welke ontstaan aan de bladeren van *Tjotjor bebeg* (*Kalanchoë pinnata*) en *Begonia* kunnen hiertoe dus niet gerekend worden, daar zij ontstaan uit toevalige knoppen, die pas na 't afscheuren van het blad aan den rand of aan de hoofdnerf ontspruiten. Wel kan men er toe brengen *Fourcroya* en *Agave*, welke aan hun bloeiwijze en sommige *Dioscorea*-soorten (Fig. 1), die in de bladoksels zoogenaamde bulbillen

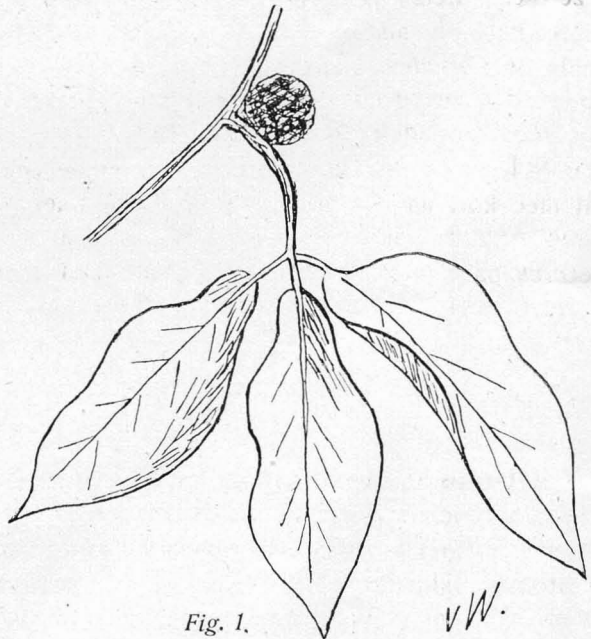

Fig. 1.

Dioscorea pentaphylla met een bulbil in de bladoksels.